

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ПДАА, професор

В. І. Аранчій

«02» грудня 2019 р.

Схвалено на засіданні вченої ради академії
протокол «29» листопада 2019 р. №7
Введено в дію наказом ректора академії від
«02» грудня 2019 р. № 252

ПОЛОЖЕННЯ

**про забезпечення права на вибір навчальних дисциплін студентами
в Полтавській державній аграрній академії**

Полтава 2019

Укладачі:

- В. І. Аранчій – ректор Полтавської державної аграрної академії;
П. В. Писаренко – перший проректор;
О. М. Костенко – проректор з науково-педагогічної роботи;
О. А. Галич – декан факультету економіки та менеджменту;
Л. О. Дорогань-Писаренко – декан факультету обліку та фінансів;
І. А. Дудніков – декан інженерно-технологічного факультету;
М. М. Маренич – декан факультету агротехнологій та екології;
С. М. Кулинич – декан факультету ветеринарної медицини;
А. А. Поліщук – декан факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва;
Ю. В. Вакуленко – керівник навчально-наукового інституту інформаційних та інноваційних освітніх технологій;
Л. В. Шульга – начальник навчального відділу;
І. В. Лавріненко – заступник начальника навчального відділу;
І. А. Колесніченко – методист II категорії навчального відділу;
В. І. Гринь – методист II категорії навчального відділу;
Д. В. Томенко – Голова студентської ради Полтавської державної аграрної академії.

Положення розглянуто науково-методичною радою Полтавської державної аграрної академії «21» листопада 2019 року, протокол № 3.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Організаційно-методичне забезпечення вибору студентом навчальних дисциплін	5
2.1. Формування вибіркової частини Індивідуального навчального плану студента	5
2.2. Формування переліку вибірових навчальних дисциплін	6
2.3. Умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами	8
2.4. Організація вивчення обраних навчальних дисциплін студентами	9
3. Прикінцеві положення	12
Додатки	14

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про забезпечення права на вибір навчальних дисциплін студентами в Полтавській державній аграрній академії (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії, Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії та інших нормативно-правових актів.

1.2. Це Положення забезпечує реалізацію права студентів на вибір навчальних дисциплін, передбачених пунктом 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту», а саме: «...вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу».

1.3. Цим Положенням передбачено процедуру формування переліку, обрання та подальшого вивчення студентами вибіркового навчальних дисциплін у обсягах, визначених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом.

1.4. Освітні компоненти за вибором студента – це навчальні дисципліни, які пропонуються кафедрами Полтавської державної аграрної академії (далі – Академії) з метою задоволення освітніх і професійних потреб студентів, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, сприяють академічній мобільності студента, його особистим інтересам, а також врахуванню регіональних потреб.

1.5. Дія цього Положення розповсюджується на структурні підрозділи Академії, що забезпечують провадження освітнього процесу.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ СТУДЕНТОМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Формування вибіркової частини Індивідуального навчального плану студента

2.1.1. Індивідуальний навчальний план студента розробляється на навчальний рік на підставі освітньо-професійної програми, навчального плану і включає всі обов'язкові освітні компоненти та вибірки – обрані студентом.

До числа вибірових освітніх компонентів можуть включатися дисципліни і навчальні практики, але переважно це навчальні дисципліни.

2.1.2. Вибіркові навчальні дисципліни призначені для досягнення студентом наступних цілей:

– урахування особистих прагнень та уподобань щодо своєї майбутньої професійної діяльності;

– набуття додаткових загальноосвітніх і соціальних навичок (soft skills);

– поглиблення професійних знань, в межах обраної спеціальності (освітньо-професійної програми), та здобуття додаткових спеціальних (фахових, предметних) компетентностей;

– поглиблення знань та здобуття додаткових загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, в межах споріднених спеціальностей галузі знань;

– ознайомлення з особливостями фаху інших галузей знань та розширення або поглиблення знань за їх компетентностями тощо.

2.1.3. Академія пропонує студенту різні шляхи реалізації права на вибір навчальних дисциплін:

Вибір з вибіркової частини освітньо-професійної програми, на якій навчається студент:

– пакету фахових навчальних дисциплін, що спрямовані на професійно-орієнтовану підготовку студента, в межах обраної освітньо-професійної

програми;

– із переліку вибіркового навчальних дисциплін освітньо-професійної програми з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності.

Вибір з іншої освітньо-професійної програми:

– із переліку навчальних дисциплін іншої освітньо-професійної програми того ж освітнього рівня (необхідною умовою є погодження декана факультету/директора інституту, на якому навчається студент);

– із переліку навчальних дисциплін іншої освітньо-професійної програми іншого освітнього рівня (необхідною умовою є погодження декана факультету/директора інституту, на якому навчається студент).

Вибір з переліку міжфакультетських або факультетських вибіркового навчальних дисциплін.

2.1.4. Вибору підлягають як окремі навчальні дисципліни, так і пакети фахових навчальних дисциплін.

2.1.5. При здійсненні вибору навчальних дисциплін студенту може бути запропоновано поєднання різних шляхів реалізації права на вибір навчальних дисциплін.

2.1.6. Вибіркові навчальні дисципліни можуть вивчатися як в Академії, так і в інших закладах вищої освіти, відповідно до Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії.

2.2. Формування переліку вибіркового навчальних дисциплін

2.2.1. Кафедри Академії пропонують перелік вибіркового навчальних дисциплін світоглядного спрямування для викладання студентам усіх факультетів/інституту. З них формується перелік міжфакультетських вибіркового навчальних дисциплін.

При формуванні переліку міжфакультетських вибіркового навчальних дисциплін завідувач кафедри враховує можливості якісного забезпечення освітнього процесу.

2.2.2. Перелік вибірових фахових навчальних дисциплін формується робочими групами, головами яких є гаранті освітньо-професійних програм.

Розпорядженням декана факультету/директора інституту затверджується склад робочої групи, до якої мають входити: завідувачі кафедр факультету/інституту, гаранті освітньо-професійних програм, представники групи забезпечення, голови науково-методичних рад спеціальності, науково-педагогічні працівники та представники органів студентського самоврядування тощо.

Перелік вибірових фахових навчальних дисциплін, розроблений робочою групою, формується окремо за кожною освітньо-професійною програмою.

Сформований робочими групами факультету/інституту перелік вибірових фахових навчальних дисциплін, розглядається та схвалюється на засіданні випускової кафедри.

2.2.3. Визначені кафедрою міжфакультетські вибірові навчальні дисципліни та робочою групою вибірові фахові навчальні дисципліни рекомендуються вченою радою факультету/інституту та затверджуються вченою радою Академії.

2.2.4. При розподілі за семестрами вибірових навчальних дисциплін, які спрямовані на розширення та поглиблення загальних, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, враховується структурно-логічна схема вивчення обов'язкових навчальних дисциплін, кількість кредитів і форм контролю в семестрі.

До переліку вибірових компонентів освітньо-професійної програми не можуть пропонуватись навчальні дисципліни, що аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами.

2.2.5. При формуванні переліку вибірових навчальних дисциплін аналізується наступна інформація:

- *тенденції розвитку спеціальності*: галузевий та регіональний контекст, інформація від підприємств (організацій) та установ роботодавців щодо їх

поточних та перспективних потреб, відгуки випускників Академії щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми потребам виробничої сфери, відгуки стейкхолдерів, рейтингові списки вибіркового навчальних дисциплін за попередні роках;

- *якісне забезпечення кафедрою освітнього процесу:* кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, досвід викладання дисципліни, педагогічна майстерність, наявність сертифікатів про відповідне підвищення кваліфікації чи неформальну освіту, особистий рейтинг викладача); навчально-методичне забезпечення (електронний навчальний курс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічна база (лабораторне забезпечення, бази практичного навчання); інформаційне забезпечення; відгуки студентів про якість викладання дисциплін.

2.2.6. Перелік вибіркового навчальних дисциплін переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог стейкхолдерів та тенденцій розвитку науки, техніки та освіти.

2.3. Умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами

2.3.1. Право на вибір навчальних дисциплін надається студентам бакалаврського та магістерського рівнів. Кількість вибіркового навчальних дисциплін, кредитів на їх вивчення та форми контролю визначаються відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, за якими навчається студент.

2.3.2. Терміни проведення процедури вибору навчальних дисциплін студентами визначаються із необхідності своєчасного формування контингенту студентів у академічних групах і потоках для планування та організації освітнього процесу, методичного та кадрового забезпечення.

2.3.3. Вибір навчальних дисциплін студентами здійснюється у навчальному році, що передуює навчальному року, в якому заплановане їх вивчення.

Для студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами, де

обрання навчальних дисциплін заплановано у першому навчальному році, вибір організується впродовж першого семестру поточного навчального року.

2.3.4. Процедура вибору навчальних дисциплін студентами включає:

Етап I. Інформування студентів про терміни та особливості здійснення вибору навчальних дисциплін на наступний навчальний рік (семестр).

Етап II. Ознайомлення студентів на сайті Академії з переліком та змістом вибіркового навчальних дисциплін.

Етап III. Здійснення студентами вибору навчальних дисциплін для формування вибіркової частини їх Індивідуальних навчальних планів на наступний навчальний рік (семестр).

Етап IV. Опрацювання результатів індивідуального вибору студентами навчальних дисциплін та формування і коригування академічних груп для їх вивчення.

2.3.5. Графік проведення етапів вибору навчальних дисциплін студентами щороку затверджується розпорядженням першого проректора.

2.3.6. Інформаційно-організаційну підтримку студентів, при проходженні процедури вибору навчальних дисциплін, здійснює куратор академічної групи.

2.3.7. Студенти здійснюють вибір навчальних дисциплін в електронному Кабінеті студента (додаток А) або шляхом заповнення паперових анкет.

2.3.8. Контроль та відповідальність за організацію проведення процедури вибору навчальних дисциплін студентами покладається на декана факультету/директора інституту.

2.4. Організація вивчення обраних навчальних дисциплін студентами

2.4.1. Інформація про результати вибору студентами навчальних дисциплін аналізується в деканатах факультетів/директораті інституту та в навчальному відділі. Результатом аналізу даної інформації є попереднє формування академічних груп з вивчення вибіркового навчальних дисциплін.

2.4.2. На підставі результатів вибору студентами навчальних дисциплін у

межах освітньо-професійних програм та спеціальностей факультету/інституту деканат факультету/директорат інституту готує розпорядження про затвердження персонального складу академічних груп для вивчення вибірових навчальних дисциплін.

2.4.3. У випадку, коли вибірову навчальну дисципліну обрали студенти різних факультетів/інститутів, розпорядження про затвердження персонального складу академічних груп готує навчальний відділ.

2.4.4. Мінімальна чисельність студентів бакалаврського рівня в академічній групі з вивчення вибірових фахових навчальних дисциплін повинна складати, як правило не менше 25 осіб (міжфакультетських вибірових навчальних дисциплін – 30 осіб); студентів магістерського рівня – 15 осіб.

Обмеження, передбачені цим пунктом, не поширюються на ті випадки, коли вибірову фахову навчальну дисципліну (пакет дисциплін) обрали всі студенти, які навчаються на відповідній освітньо-професійній програмі. У даному випадку дозволяється створювати менш чисельні академічні групи (якщо це не призводить до зростання загальної кількості академічних груп на факультеті/інституті), за умови неможливості запропонувати альтернативні вибірові фахові навчальні дисципліни із спорідненої освітньо-професійної програми, з метою забезпечення можливості вибору та вивчення студентом вибірової фахової навчальної дисципліни, що поглиблює його професійно-орієнтоване спрямування. Дозвіл на викладання обраних фахових навчальних дисциплін академічній групі, чисельність якої не відповідає встановленій вище нормі, надає ректор Академії за поданням декана факультету/директора інституту.

2.4.5. Якщо вибірові навчальні дисципліни фахового спрямування не вибрані визначеною мінімальною кількістю студентів, то вони вважаються не обраними. Деканат факультету/директорат інституту доводить до відома студента про перелік таких дисциплін і студент може обрати ту дисципліну, де є найбільша ймовірність створення повнокомплектної академічної групи або

вибіркову навчальну дисципліну іншої освітньо-професійної програми (спеціальності) тощо.

2.4.6. Якщо з об'єктивних причин кількість студентів у академічній групі значно зменшилася або збільшилася і не відповідає встановленим нормативам (пункт 2.4.4.), то дозвіл на викладання вибіркової навчальної дисципліни надає ректор Академії за поданням декана факультету/директора інституту.

2.4.7. Міжфакультетські вибіркові навчальні дисципліни вважаються обраними, якщо кількість студентів, які їх обрали, не менша встановленої в Академії норми. Якщо навчальна дисципліна обрана необхідною кількістю студентів, то вибір її автоматично блокується в електронному Кабінеті студента.

Вибір міжфакультетських навчальних дисциплін студентом передбачає їх розташування за пріоритетами від 1 до останнього, де на 1-му місці найбажаніша дисципліна.

Для студентів, які не потрапили до складу академічних груп з вивчення міжфакультетських навчальних дисциплін через недостатню кількість осіб у групі, обираються навчальні дисципліни, розташовані за наступними пріоритетами в електронному Кабінеті студента.

2.4.8. Студент, який з поважної причини (надаються відповідні документи), вчасно не зміг здійснити вибір навчальних дисциплін, звертається до декана факультету/директора інституту із заявою про продовження терміну здійснення вибору навчальних дисциплін.

2.4.9. Студента, який знехтував своїм правом на вибір навчальних дисциплін, приєднують до академічних груп з вивчення тих навчальних дисциплін, які навчальний відділ, деканат/директорат вважатиме потрібними для оптимізації кількісного складу академічних груп, з урахуванням вибору інших студентів.

2.4.10. Перелік вибраних навчальних дисциплін студентами вноситься до робочого навчального плану та використовується для формування навчального навантаження кафедр і викладачів, яке розраховується до початку навчального

року або семестру.

2.4.11. Обрані студентами вибіркові навчальні дисципліни вносяться до Індивідуального навчального плану студента, що затверджується деканом факультету/директором інституту (додаток Б), та стають обов'язковими для вивчення.

Зміна студентом Індивідуального навчального плану, після його затвердження, можлива за наявності поважних причин та лише за письмовим дозволом декана факультету/директора інституту. Заява на внесення змін до вибіркової складової Індивідуального навчального плану студента подається до початку навчального року (семестру) за умови, що студент не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни, яку очікує зміна.

2.4.12. При затвердженні Індивідуального навчального плану студента на наступний навчальний рік враховується фактичне виконання студентом плану за попередній навчальний рік.

2.4.13. Розклади занять для вивчення вибірових навчальних дисциплін формуються навчальним відділом.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Супровідна документація щодо вибору навчальних дисциплін студентами зберігається структурними підрозділами Академії упродовж всього терміну їх навчання за відповідною освітньо-професійною програмою.

3.2. У разі поновлення, переведення, допуску до занять студента після завершення академічної відпустки перезарахування кредитів здійснюється у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії.

3.3. Студенти, які поновилися, перевелися, допустилися до занять після завершення академічної відпустки можуть реалізувати право вибору навчальних дисциплін впродовж двох-трьох тижнів від початку навчального семестру з урахуванням результатів вибору студентів за цією освітньо-професійною програмою та обмежень, що встановлені даним Положенням.

3.4. Положення вводиться в дію після затвердження вченою радою Академії та підписання наказу ректора Академії.

3.5. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються вченою радою Академії у тому ж порядку, що й саме Положення.

Додаток А

Алгоритм вибору навчальних дисциплін студентами через електронний Кабінет студента

- Крок 1.* Зайти на головну сторінку сайту ПДАА. Обрати розділ: *Освітня діяльність* потім *Вибір навчальних дисциплін*
- Крок 2.* Обрати вкладинку: *Вибіркові навчальні дисципліни на наступний навчальний рік*
- Крок 3.* Перейти на вкладинку: *Перелік міжфакультетських вибіркових навчальних дисциплін*
- Крок 4.* Ознайомитися з переліком вибіркових навчальних дисциплін та їх описами.
- Крок 5.* Зайти в *електронний Кабінет студента* через смартфон або комп'ютер використовуючи логін і пароль АСУ Академії.
- Крок 6.* Обрати навчальні дисципліни та розташувати їх за пріоритетами від 1 до останнього, де на 1 місці - найбажаніша навчальна дисципліна.

Додаток Б

Індивідуальний навчальний план студента

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету (директор інституту) _____

 _____ 20__ року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

(прізвище, ім'я, по батькові студента)
 на 20__-20__ навчальний рік

Ступінь вищої освіти _____ (бакалавр/магістр) Форма навчання _____ (денна/заочна)
 Освітньо-професійна програма _____ (назва ОПП) _____ (курс, шифр курсу, кодакадемічної групи)
 Спеціальність _____ (код і найменування спеціальності)

№ з/п	Назви освітніх компонентів	Семестр	Кредитів ЄКТС	Загальний обсяг годин	з них аудиторних			самостійна робота	обсяг годин навчальної практики		Індивідуальні завдання			Контрольні роботи	Форма підсумкового контролю	Кафедра
					всього	у т. ч.			У т. ч.	РГР	реферати					
						лекції	лабораторні					практичні, семінарські	навчальні заняття			
1. ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА																
2. ВИБІРКОВА ЧАСТИНА																
Разом за обов'язковою і вибірковою частинами:																

Практика						
№ з/п	Назва практики	Семестр	Кредитів ЄКТС	Загальний обсяг годин	Форма підсумкового контролю	Кафедра
Разом:						

Атестація				
№ з/п	Назва складових атестації	Семестр	Кредитів ЄКТС	Загальний обсяг годин
Разом:				

Здобувач вищої освіти _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

